

کودکان و اینترنت در ایران

مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی، وزارت آموزش و پرورش و پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات در سال ۱۴۰۰ طرح کودکان و اینترنت در ایران (فرصت‌ها و تهدیدها) را انجام داده‌اند. در این طرح تلاش شده با جمع‌آوری داده‌های دقیق در مورد تجارب دیجیتالی کودکان، خطرهای فرصت‌های فضای مجازی و میزان توجه به حقوق کودکان در فضای مجازی، زمینه تدوین سند مدیریت مصرف اینترنت برای کودکان را فراهم کند.

زیست‌بوم دیجیتال کودکان

در یکی از سؤالات این طرح از کودکان و نوجوانان کاربر اینترنت پرسیده شده است: «این روزها در کدام دسته از سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های جمعی یا بازی‌های اینترنتی فعالی هستی؟»

بین موارد مطرح شده در این بخش میزان فعالیت در پیام‌رسان‌های فوری بیش از سایر موارد است. ۵۶.۶ درصد کودکان و نوجوانان گفته‌اند در این پیام‌رسان‌ها فعال هستند. در مراتب بعدی میزان فعالیت در موتورهای جستجو مثل گوگل با ۵۲.۱ درصد و سایت‌هایی که اطلاعات علمی ارائه می‌دهند، با ۳۰.۳ درصد بیشتر است.

همچنین ۲۱ درصد گفته‌اند در سایت بازی‌های اینترنتی فعالی هستند. این میزان برای پیام‌رسان‌های موبایلی ۱۸.۴ درصد و برای شبکه‌های اجتماعی بزرگ جهانی ۱۳.۴ درصد است. همچنین ۱۳.۷ درصد کودکان و نوجوانان کاربر اینترنت گفته‌اند در برنامه‌هایی علاوه بر آنچه در سؤال مطرح شده است، فعالیت دارند.

جدول ۱: فعالیت کودکان در سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های جمعی یا بازی‌های اینترنتی

پیام‌رسان‌های فوری (مثل تلگرام، واتس‌اپ، ایمو و غیره)

۴۳.۴

۵۶.۶

موتورهای جست‌وجو مثل گوگل

۴۷.۹

۵۲.۱

سایت‌هایی که اطلاعات علمی ارائه می‌دهند (مثل رشد، ویکی‌پدیا و غیره)

۶۹.۷

۳۰.۳

سایت بازی‌های اینترنتی (مثل ماینکرافت، کلش آو کلنز، کلش رویال و غیره)

۷۹.۰

۲۱.۰

پیام‌رسان‌های مّلی (مثل سروش، بیسفون، گپ، بله و غیره)

۸۱.۶

۱۸.۴

شبکه‌های اجتماعی بزرگ جهانی (مثل فیس‌بوک و توییتر و غیره)

۸۶.۶

۱۳.۴

سایر برنامه‌ها

۸۶.۳

۱۳.۷

فعالیت در سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های جمعی یا بازی‌های اینترنتی، بین دختران و پسرها تفاوت

معناداری دارد. دخترها بیش از پسرها در پیام‌رسان‌های فوری فعالیت دارند و از آن‌ها استفاده می‌کنند و در مقابل پسرها بیش از دخترها در موتورهای جست‌وجو مثل گوگل، سایت‌هایی که اطلاعات علمی ارائه می‌دهند، شبکه‌های اجتماعی بزرگ جهانی و سایت بازی‌های اینترنتی فعالیت دارند.

فعالیت دخترها و پسرها در سایت‌های بازی اینترنتی، بیش از سایر موارد تفاوت دارد. ۳۱.۲ درصد پسرها گفته‌اند در این سایت‌ها فعالیت دارند، درحالی‌که این میزان بین دخترها ۱۰.۴ درصد است.

جدول ۲: پاسخ‌گویان برحسب فعالیت در سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های جمعی یا بازی‌های اینترنتی، به تفکیک جنس

دختر

پسر

موتورهای جست‌وجو مثل گوگل

۵۰.۶

۵۳.۵

شبکه‌های اجتماعی بزرگ جهانی

۱۴.۹

پیام‌رسان‌های فوری

۶۲.۰

۵۱.۴

پیام‌رسان‌های مّلی

۱۷.۹

۱۸.۹

فعالیت در سایت بازی‌های اینترنتی

۱۰.۴

۳۱.۲

سایت‌هایی که اطلاعات علمی ارائه می‌دهند

۲۶.۵

۳۳.۹